

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas
Audiovizualinių medijų teorijos	Komunikacija ir informacija S 008	Komunikacijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS
Paskaitos		Konsultacijos	2 ECTS
Individualus	5 ECTS	seminarai	

Dalyko anotacija

Audiovizualinių medijų teorijos – pasirenkamasis komunikacijos ir informacijos mokslų doktorantūros studijų dalykas, kurio metu doktorantai nagrinėja aktualias istorines, teorines, praktines ir metodologines audiovizualinių medijų (kino, TV, žaidimų, konvergencinių medijų, socialinių medijų, audiovizualinių archyvų) teorijos problemas, reflektuojamas klasikiniuose ir šiuolaikiniuose akademinuose veikaluose. Audiovizualinių medijų problematika tampriai susiejama su politinės ir masinės komunikacijos, medijų filosofijos, sociologijos ir kultūros teorija.

Dalyko tikslas:

- išanalizuoti audiovizualinių medijų teorijos vietą masinės, vizualinės ir politinės komunikacijos teorijų kontekste, išryškinant pagrindines audiovizualinių medijų teorijos kryptis, autorius, mokslines ir metodologines problemas;
- lavinti doktorantų kritinius, analitinius gebėjimus, vertinant ir analizuojant istorines arba šiuolaikines audiovizualinių medijų situacijas ir problemas, pasitelkiant medijų teoriją.

Dalyko siekiniai

Ugdomi gebėjimai analizuoti ir kritiškai vertinti audiovizualinės komunikacijos ir audiovizualinių medijų teorijos problemas plačiame komunikacijos mokslų ir kitų mokslo krypčių kontekste; susieti istorinius, technologinius, politinius, socialinius ir kultūrinius audiovizualinių medijų raidos procesus ir jų teorinę refleksiją.

Dalyko tematikos:

1. Audiovizualinių medijų teorijos vieta masinės komunikacijos, politinės komunikacijos vizualinės komunikacijos teorijų kontekste.
2. Klasikinės kritinės masinių medijų teorijos (Siegfried Kracauer, Theodor Adorno, Walter Benjamin, Guy Debord)
3. Politinė audiovizualinių medijų ekonomija
4. Masinė kultūra, masinės medijos ir įžymybės.
5. Audiovizualinės medijos, bendruomenė ir tapatybė.
6. Episteminė audiovizualinių medijų (audiovizualinių archyvų, kino, TV, žaidimų, video) vertė.
7. Etikos, vertybių, ideologijos problematika audiovizualinėse medijose.

8. Medijų aktyvizmas ir piliečių audiovizualinės medijos.
9. Populizmas, propaganda ir konspiracija audiovizualinėse medijose.
10. Audiovizualinių medijų (kino, TV, žaidimų) žanrai ir jų dinamikos.
11. Audiovizualiniai archyvai, katalogai ir audiovizualinio turinio kuravimas.
12. Medijų konvergencija ir divergencija skaitmeninių medijų laikais.
13. Audiovizualinio turinio cirkuliavimas socialinėse medijose ir internete.
14. Naujų medijų įtaka socialiniams santykiams ir komunikacijai. Virtualioji kultūra. Tinklaveikos medijų funkcijos visuomenėje. Vizualumo dominavimas tinklaveikos eroje.
15. Nacionalinės, postnacionalinės, globalios audiovizualinės medijos.
16. Audiovizualinių medijų auditorijų sampratos ir jų kaitos.

Studijų metodai

1. Individualios konsultacijos su dalyką kuruojančiais dėstytojais.
2. Individualus mokslinės literatūros studijavimas ir mokslinio referato rengimas pagal dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotus klausimus.

Vertinimo metodai

1. Mokslinis referatas (30 000 – 40 000 spaudos ženklų) dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotų klausimų pagrindu.
2. Diskusija žodžiu mokslinio referato pagrindu.

PASTABA: Studijuojamos literatūros sąrašą sudaro dalyką konsultuojantys dėstytojai kiekvienam doktorantui individualiai, atsižvelgdami į doktoranto disertacijos temą. Į tokį sąrašą įtraukiami svarbiausi veikalai, apibrėžiantys disertacijai aktualias pagrindines sąvokas, teorinius ir metodologinius klausimus.

Pagrindinė literatūra

- BAKER, M., BLAAGAARD, B. B. 2016. *Citizen Media and Public Spaces*. Routledge.
- BOLTER, J. D; GRUSIN, R. 1999. *Remediation: Understanding New Media*. Cambridge: Mass. The MIT Press.
- DOWNING, L., SAXTON, L. 2010. *Film and Ethics. Foreclosed Encounters*. Routledge.
- EICHNER, S. 2014. *Agency and Media Reception: Experiencing Video Games, Film, and Television*. Springer VS.
- EVANS, E. 2011. *Transmedia television: audiences, new media, and daily life*. Routledge.
- FAHMY, S., BOCK, M. A., WANTA, W. 2014. *Visual Communication Theory and Research. A Mass Communication Perspective*. Palgrave Macmillan.
- FIDLER, R. 1997. *Mediamorphosis: Understanding New Media*. California: Pine Forge- Press.
- FONTAINE, Gilles, GRECE, Cristian. 2015. Measurement of Fragmented Audiovisual Audience. European Audiovisual Observatory.
- FORTNER, R. S. (Ed.), FACKLER, P. M. (Ed.). 2014. *The Handbook of Media and Mass Communication Theory*. Wiley-Blackwell.
- GUDAUSKAS, A. 2009. Komunikacinė meditacija, arba kinas kaip filosofinė struktūra. Kino režisieriaus A. Tarkovskio ir filosofo G. Deleuze'o sankirta. *Informacijos mokslai*, 2009, t. 51, p. 9–23.
- GUDAUSKAS, A. 2014. Naujų medijų vartotojas-kūrėjas ir kinematografinis mąstymas. *Knygotyra*, t. 63, p. 77–98.
- JENKINS, H. 2008. *Convergence Culture. Where Old and New Media Collide*. New York,

- London: New York University Press.
- MANOVICH, L. 2009. *Naujųjų medijų kalba*. Vilnius: Mene.
- McLUHAN, M. 2003. *Kaip suprasti medijas. Žmogaus tęsiniai*. Vilnius.
- McQUAIL, D. 2010. *McQuail's Media and Mass Communication Theory*. SAGE.
- MONTEIRO, Stephen. 2017. *The Screen Media Reader: Culture, Theory, Practice*. Bloomsbury Academic USA.
- NICHOLS, B. 2016. *Speaking Truths with Film: Evidence, Ethics, Politics in Documentary*. University of California Press.
- PEČIULIS, Ž. 2018. *Bokštą gaubianti paslaptis. TV medijos radimasis Lietuvoje*. Vilniaus universiteto leidykla.
- PEČIULIS, Ž. 2012. Medijamorfozės: nuo monoraiškos iki daugiaterpiškumo, p. 24–71. In *Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveikos visuomenėje*. Kolektyvinė monografija. Vilniaus universiteto leidykla.
- PEČIULIS, Ž. 2007. *Iki ir po televizijos. Žvilgsnis į XX amžiaus audiovizualinės masinės komunikacijos fenomeną*. Mokslo studija. Vilnius: Versus Aureus.
- ROBE, Ch. (ed.), SHARBONNEAU, S. (ed.). 2020. *Urgent Media from the Front: A Media Activism Reader*. Indiana University Press.
- STADLER, Jane. 2009. *Screen Media: Analysing Film and Television*. Allen & Unwin.
- STEIN, L. E. 2015. *Millennial Fandom: Television Audiences in the Transmedia Age*. University Of Iowa Press.
- STEVENSON, Nicholas. 2002. *Understanding Media Cultures. Social Theory and Mass Communication*, 2nd Edition, Sage Publications Ltd.
- SULLIVAN, J. L. 2019. *Media Audiences: Effects, Users, Institutions, and Power*. Sage Publications.
- VERNALLIS, Carol; ROGERS, Holly; PERROTT, Lisa. 2020. *Transmedia Directors: Artistry, Industry and New Audiovisual Aesthetics*, Bloomsbury Academic City.

Papildoma literatūra

- ASTON, J., GAUDENZI, S., ROSE, M. 2017. *i-Docs: The Evolving Practices of Interactive Documentary*. Wallflower Press.
- BAILEY, S. 2007. *Media Audiences and Identity: Self-Construction in the Fan Experience*. Palgrave Macmillan.
- BONDEBJERG, Ib., MADSEN, P. 2009. *Media, Democracy and European Culture*. Intellect Ltd.
- BRAUDY, L., COHEN, M. 2004. *Film Theory and Criticism: Introductory Readings*. Oxford University Press.
- ERICSEN, T. H. 2004. *Akimirkos tironija. Greitasis ir lėtasis laikas informacijos amžiuje*. Vilnius: Tyto alba.
- GUDAUSKAS, A. 2017. Ar Andrejus Tarkovskis skaitė Henri Bergsoną? *Logos*, nr. 92, p. 151–165.
- KEANE, S. 2006. *CineTech: Film, Convergence and New Media*. Red Globe Press.
- PEČIULIS, Ž. 2020. TV Media in the Soviet System: The Collision of Modernity and Restriction. *Filosofija. Sociologija*, T. 31, Nr. 1, 34–42.
- PEČIULIS, Ž. 2018. Televizijos medijos sampratos formavimasis: tiesioginio eterio fenomenas. *Filosofija. Sociologija*, T. 29. Nr. 3, p. 195–202.
- PEČIULIS, Ž. 2016. Digital era: from mass media towards a mass of media. *Filosofija. Sociologija*, T. 27, Nr. 3, p. 238–246.
- PEČIULIS, Ž. 2015. Politikų įtaka kuriant Lietuvos visuomeninio transliuotojo modelį. *Agora*, Nr. 3, p. 69–91.
- PEČIULIS, Ž. 2012. Erdvės ir mobilumo problema audiovizualinėse medijose. *Santalka*:

Filosofija, komunikacija, t. 20, nr. 2, p. 147–158.
 PEČIULIS, Ž. 2011. Daugiaterpiškumo kolizija medijose: technologinės raidos aspektas. *Informacijos mokslai*, t. 57, p. 74–87.
 ŠUKAITYTĖ, R. 2012. Documentaries On The Web: A New Expanded Consciousness, Cinematic Genre And Cultural Experience, In R. Šukaitytė, H. Christopheris (eds.) *Acta Academiae Artium Vilnensis: The Garden of Digital Delights: Rethinking Crossmedia Practices in Contemporary Art and Culture*. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, No. 67, p. 129–137.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Renata Šukaitytė-Coenen (koordinuojanti dėstytoja)	Doc. dr.	<p>Näripea, Eva; Šukaitytė-Coenen, Renata; Balčus, Zane. Economic and social precarity in Baltic cinema // <i>Precarity in European film: depictions and discourses</i> / Edited by: Elisa Cuter, Guido Kirsten and Hanna Prenzel : De Gruyter, 2022. ISBN 9783110707724. eISBN 9783110707816. p. 289–302. DOI: 10.1515/9783110707816-016.</p> <p>ŠUKAITYTĖ-COENEN, Renata. Contemporary Lithuanian documentary cinema: a critical overview of main film directions // <i>Apertūra. Film–Vizualitės–Elmélet</i> : Pompeji Alapítvány. ISSN 1787-7245. 2021, Fall, p. [1–23]. DOI: 10.31176/apertura.2021.17.1.9.</p> <p>ŠUKAITYTĖ-COENEN, Renata. Istorija Lietuvos režisierių moterų dokumentiniuose filmuose: faktai, emocijos, asmeninė perspektyva // <i>Fokuse: moterys Lietuvos kine</i> / sudarė: Natalija Arlauskaitė, Lina Kaminskaitė. Vilnius : Lapas, 2021. ISBN 9786098198379. p. 188–213.</p> <p>MAZIERSKA, Ewa; ŠUKAITYTĖ, Renata. Representation of poverty in Polish, Lithuanian and Latvian documentary films of the postcommunist period // <i>Studies in Eastern European cinema</i>. London : Taylor&Francis. ISSN 2040-350X. eISSN 2040-3518. 2020, vol. 11, iss. 1, p. 67–81. DOI: 10.1080/2040350X.2018.1465672.</p>
Andrius Gudauskas	Doc. dr.	<p>Gudauskas, Andrius. Filmavimo kamera kaip gyvenimo sąmonė = The filmmaking camera as life-consciousness // <i>Logos</i>. Vilnius : Logos. ISSN 0868-7692. 2022, vol. 110, p. 67–75. DOI: 10.24101/logos.2022.07.</p> <p>GUDAUSKAS, A. 2020. I segni cinematografici di Deleuze e Tarkovskij. <i>E / C Rivista dell'Associazione Italiana di Studi</i></p>

		<p><i>Semiotici: Tra il dire e il fare. Enunciazione: l'immagine e altre forme semiotiche.</i> Milano: Mimesis Edizioni, t. 14, no. 30, p. 97–104.</p> <p>GUDAUSKAS, A. 2019. Konceptas <i>Mass media</i> lietuvių kalboje: Problematika ir atitikmens paieškos. <i>Lituanistica</i>, t. 65(4), p. 289–301.</p>
Mantas Martišius	Doc. dr.	<p>Martišius, Mantas. <i>Atsargiai – propaganda</i> : monografija. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2022. 584 p. ISBN 9786090707289. eISBN 9786090707296. DOI: 10.15388/vup-book-0023.</p> <p>Martišius, Mantas. Kova dėl percepcijos = Struggle for perception // <i>Politikos ir komunikacijos sankirtoje: tendencijos, diskursai, efektai</i>: straipsnių rinkinys / sudarytojas prof. dr. Lauras Bielinis. Kaunas : Vytauto Didžiojo universitetas, 2022. ISBN 9786094675102. eISBN 9786094675119. p. 157-179.</p> <p>MIKONIS-RAILIENĖ, A. (sud.); ŠUKAITYTĖ, R. (sud.); MARTIŠIUS, M.; STONYTĖ, R. 2020. <i>Politinis lūžis ekrane: (po)komunistinė transformacija Lietuvos dokumentiniame kine, videokronikoje ir televizijoje.</i> Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. 2020. 374 p. (kolektyv. monografija).</p>

Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2023 m. lapkričio 20 d., protokolo Nr. (7.17 E) 15600-KT-545

Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė